

Kopija:

LR Seimo Ekonomikos komitetui
LR Seimo Europos reikalų komitetui

DĖL NAUJOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMO REDAKCIJOS PROJEKTO DERINIMO IR SVARSTYMO TVARKOS

Asociacija INFOBALT, asociacija Investors' Forum ir Lietuvos verslo konfederacija kreipiasi į laikinąją LR Vyriausybę dėl Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 pakeitimo įstatymo projekto Nr. 20-12044(2) (toliau – Projektas). Stebėdami šio klausimo derinimo bei svarstymo procesą matome, jog informacija Vyriausybės nariams bei visuomenei yra teikiama selektyviai. Taip, galimai, siekiant sudaryti klaidingą įvaizdį, kad dėl visų Projekto nuostatų yra rastas sutarimas.

Naujos Elektroninių ryšių įstatymo redakcijos rengimą sąlygoja 2018 m. gruodžio 11 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972 (toliau – Direktyva), kurios nuostatos į nacionalinę teisę turi būti perkeltos iki 2020 m. gruodžio 21 d. Direktyva siekiama efektyvesnio teisinio Europos elektroninių ryšių rinkos reguliavimo, kuris atitiktų šiuolaikinių technologijų ir rinkų ypatumus, sparčiai augant internetinių paslaugų ir didelio pralaidumo 5G ryšio tinklų poreikiui. **Tačiau, jau suderinus Direktyvą perkeliančias nuostatas, LR Susisiekimo ministerija į Projektą netikėtinai įtraukė visiškai nesusijusį pasiūlymą keisti LR Ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – RRT) valdymo modelį.** Šis pasiūlymas, be jokių išankstinių diskusijų su suinteresuotomis šalimis, buvo įtrauktas į 2020 m. rugsėjo 3 d. registruotą Projektą Nr. 20-12044. Šios nuostatos išliko ir 2020 m. lapkričio 12 d. registruotoje 2-oje Projekto versijoje.

2020 m. lapkričio 25 d. pažymoje, kurią dėl Projekto bei lydinčiųjų projektų parengė Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupė, nurodoma, kad „Projektai **suderinti su visuomene ir suinteresuotomis institucijomis** (buvo derinti tris kartus). Dėl iš Vidaus reikalų ministerijos, Teisingumo ministerijos gautų pastabų, į kurias neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma.“ **Toks teiginys akivaizdžiai prieštarauja realiai situacijai.**

- 2020 m. rugsėjo 11 d. LR Teisingumo ministerija savo rašte net keletą kartų pažymėjo, kad Direktyvos perkėlimo projektų ir kitų teisėkūros iniciatyvų teikimas bendrame projekte yra bloga praktika. Pakeitimai dėl naujo RRT valdymo modelio nėra susiję su Direktyvos, kurios įgyvendinimo terminas sparčiai artėja, įgyvendinimu. Tad Teisingumo ministerijos manymu, **Elektroninių ryšių įstatymo pakeitimai dėl valdymo modelio turi būti įforminti, kaip atskiras keičiamo įstatymo pakeitimo projektas, ir siunčiamas suinteresuotoms institucijoms derinti bendra, o ne skubos, tvarka.** Nėra pagrįstų priežasčių, kurios pateisintų Projekto naujųjų nuostatų vertinimo skubą. Šių klausimų teikimas viename projekte didina Direktyvos perkėlimo vėlavimo riziką.

Rašte taip pat primenama, kad LR Seimo Europos reikalų komitetas nuosekliai protokoliniais sprendimais ragina Vyriausybę ES teisės normoms įgyvendinti skirtus Lietuvos Respublikos įstatymų pakeitimus ir kartu rengiamus kitus įstatymų pakeitimus, skirtus įgyvendinti Vyriausybės programą ir tobulinti nacionalinį reguliavimą, **rengti ir teikti Seimui atskirais projektais**, kurie galėtų būti sujungiami po svarstymo Seime.

- 2020 m. rugsėjo 9 d. mobiliojo ryšio operatoriai Vyriausybei siuntė raštą, kuriame prašyta nepritarti Projektui, kiek tai yra susiję su RRT valdymo modelio pakeitimu. Siūlyta Susisiekimo ministerijai šį klausimą išsamiai išnagrinėti, įvardinant egzistuojančias elektroninių ryšių reguliavimo problemas bei siūlant racionalius ir subalansuotus jų sprendimo būdus.
- 2020 m. spalio 6 d. verslo organizacijų bei operatorių siųstame rašte taip pat buvo raginama atsisakyti RRT pokyčių iniciavimo Projekte, kuris turėtų būti priimtas iki šių metų gruodžio 21 d. Siūlyta pradėti konstruktyvia analize, faktais ir duomenimis grįstą diskusiją ir kartu ieškoti geriausio RRT valdymo modelio.
- Dėl Projekto pateiktame **RRT rašte taip pat pasisakoma už šių klausimų atskyrimą.** Direktyvos perkėlimo Projektą siūloma svarstyti skubos tvarka, o RRT valdymo modelio keitimo iniciatyvą atskirai įvertinti bendrąja tvarka. Taip pat pabrėžiama, kad į valdymo modelio keitimo klausimą būtina pažiūrėti kompleksiskai. Atsižvelgiant į tai, kad RRT, esant dabartiniam valdymo modeliui, yra efektyviai ir veiksmingai

veikianti nacionalinė reguliavimo institucija, valdymo modelio keitimas turi būti įgyvendinamas itin atidžiai ir apgalvotai. Jo keitimo poreikį, alternatyvas, kaštus, galimus privalumus, trūkumus ir pasekmes būtina detaliai įvertinti ir išdiskutuoti su suinteresuotomis institucijomis bei rinkos dalyviais. Be to, siekiant tinkamai įforminti RRT valdymo modelio pakeitimus, būtina peržiūrėti ir koreguoti ne tik naujai siūlomus keičiamo įstatymo straipsnius, tačiau reikalingi ir kiti tiek keičiamo įstatymo, tiek kitų įstatymų (pvz., Lietuvos Respublikos pašto įstatymo ir kt.) pakeitimai, idant naujosios nuostatos neprieštarautų galiojančioms keičiamo įstatymo ir kitų įstatymų nuostatomis, ir RRT galėtų pilnai ir tinkamai vykdyti jai, kaip nacionalinei reguliavimo institucijai, priskirtas funkcijas.

Tačiau Susisiekimo ministerijos parengtoje Projekto derinimo pažymoje minima tik viena iš Teisingumo ministerijos pateiktų pastabų. **Apie siūlymą atskirti klausimų svarstymą, j kurį akivaizdžiai neatsižvelgta, nieko neminima. Taip pat neminimi iš verslo organizacijų, operatorių ir RRT gauti prieštaravimai RRT valdymo modelio keitimui skubos tvarka.** Šie raštai tik pridėti prie Projekto teikimo dokumentų kaip priedai. **Tad Projekto derinimo pažymoje bei Vyriausybės kanceliarijos specialistų parengtoje pažymoje pateikta informacija, kad klausimas yra suderintas, yra nepilna ir klaidinanti.** Pozicijas, jog Direktyvos perkėlimo ir RRT valdymo modelio klausimus būtina atskirti, raštą pasirašančios organizacijos bei RRT išsakė ir 2020 m. gruodžio 1 d. vykusio Tarpinstitucinio pasitarimo metu.

Mūsų vertinimu, tai yra bloga teisėkūros praktika, kurią būtina keisti. Sprendimai, priimami aukščiausiu Valstybės lygmeniu, turi būti paremti teisinga ir pilna informacija, selektyviai neeliminuojuant iniciatoriams nepalankių pozicijų.

Tad prašome Vyriausybės gražinti Projektą jį iniciavusiai Susisiekimo ministerijai, pavedant atskirti RRT valdymo modelio keitimo klausimą nuo Direktyvą perkeliančio Projekto. Taip pat prašome užtikrinti, kad Vyriausybės nariams bei visuomenei teikiama informacinė medžiaga būtų pilna ir neklaidinanti.

Pagarbiai

Asociacijos INFOBALT direktorius

Asociacijos Investors' Forum vykdomoji direktorė

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė

Mindaugas Ubartas

Rūta Skyrienė

Ineta Rizgelė